

ENAGrup – Enflasyon Araştırma Grubu

Aylık Ekonomik Analiz Bülteni

3 Şubat 2021

Ocak 2021 Dönemi ENAGrup Enflasyon Raporu ve Ekonomik Analiz

Ocak 2021 döneminde aylık enflasyon %2.99 olarak gerçekleşmiştir.

Bu oranın ortaya çıkmasında belirli faktörler rol oynamıştır. Aşağıda kısaca bunlara değineceğiz.

Türkiye ekonomisi, 2021 yılı ile yeni bir döneme, belki de yapışkan ve kalıcı bir enflasyonun tecrübe edileceği bir sürece girmiştir. Son 2,5-3 yıldan bu yana resmi verilerde gözükmesine de, enflasyonist baskının toplumsal ağırlığı hissedilir derecede artmıştır.

2018'in tam ortasında başlayan ve tüm olumsuz etkileri günümüze kadar gelen döviz ve arkasından gelen fiyat şoklarıyla, reel alım gücünde gerilemeler olmuş ve bu günümüze kadar süre gelmiştir.

2020 yılının başlarında yaşanan ve hala da derin bir etkiye sahip olan Covid-19 salgını ise diğer bir döviz ile reel ekonomi şoklarını beraberinde getirmiş, adeta iki kriz aynı anda yaşanır hale gelmiştir.

Ocak 2021 döneminde Türkiye ekonomisinde fiyatlar genel seviyesini etkileyen temel gelişmeler şu şekilde özetlenebilir:

1. 2020 yılının son çeyreğinde 8.50 lira seviyelerini yoklayan Amerikan doları günümüzde 7.29 lira seviyesine inmiştir. Bu, merkez bankasına ve maliye bakanlığına yapılan atamaların ertesinde gelmiş ve şimdilik kararlı bir yapı oluşturmuştur. Öte yandan döviz şoku ile fiyatlar genel seviyesi kayda değer bir seviyede artmış ama düşüş aynı doğrultuda gerçekleşmemiş hatta fiyatlar artmaya devam etmiştir. Bu ise fiyatların kalıcı ve yapışkan hale geldiğinin bir kanıtı niteliğindedir.

2. Ocak ayının sonlarında hükümet kararıyla fiyat denetimleri etkin bir şekilde, bir baskın niteliğine bürünerek yapılmaya başlanmıştır. Günlük enflasyon oranlarının hafta içine denk gelen günlerde en azından sabit kaldığı, sokağa çıkma yasağının uygulandığı hafta sonlarında ise yoğun tüketim talebi ile artış eğilimi içinde olduğu gözlemlenmiştir.

3. Hükümet tarafından **yönetilen ve yönlendirilen** ve içinde sağlık, eğitim ve alkollü içeceklerin de bulunduğu sepet grubunda, fiyatların, yapılan zamlara paralel olarak, oldukça fazla arttığını belirtmek gerekiyor. Alkollü içeceklerdeki sınırlı vergi muafiyeti bu oranlarda etkili olmamıştır.

4. TÜİK sepet içeriği ve/veya madde (ürün) ağırlıklarında Avrupa Birliği İstatistik Ofisi, Eurostat'ın önerileri kapsamında **Pandemi Sepeti** yaklaşımını uygulamaya başlamıştır. Öte yandan, Eurostat bu öneriyi Mart/2020 döneminde yapmış, TÜİK'in ilgi göstermediği bu yaklaşımı ENAGrup uygulamaya koymuş, son aylarda ilgili enflasyon oranını yayınlamaya başlamıştır. (Bkz. **enagrup.org**)

Fiyatlar genel seviyesinin bu grupta zaten yüksek seviyelerde olduğu gerçeğiyle, bundan sonraki enflasyon oranlarında **baz etkisinin** aşağı y6nl6 baskı yaratacağı fikrindeyiz. Diğer bir ifadeyle, bu uygulama gecikmiş bir 6zellik taşımaktadır.

5. Reel ekonomi y6n6nde d6viz kazandırıcı grupların zayıflaması dikkat 6ekmektedir. İhracattaki zayıf g6r6n6m olumsuz bir neteliktir. İhracattaki aylık seviye 6rneğin, 2014 d6zeyinde kalmış ve d6viz gelirini olumsuz etkilemiştir. Turizm sekt6r6nde ise durum daha da olumsuzdur. 2020 yılında turizmde y6zde 60'lara varan bir daralma olmuş, 13 milyon turistten elde edilen d6viz geliri 12 milyar \$ d6zeyinde kalmıştır.

6. Enflasyonun y6n6n6n etkileyecek en 6nemli fakt6rlerden birisi ise pandemide yeni dalgaların varlığı olacaktır. Yavaş ve geciken aşılamanın toparlanmayı beklenenin gerisinde bıraktığı araştırmacılar tarafından vurgulanmaktadır.

7. T6İK b6nyesinde kurulan Fiyat İstatistikleri Danışma Kurulu'nun varlığını 6nemsiyoruz. 6te yandan, bunun halkın hissettiği enflasyon ile a6ıklanan arasındaki farkın kapanmasında ne kadar etkili olacağının takip6isi olacağımızı da vurgulamak isteriz.

ENAGrup – Enflasyon Araştırma Grubu

- Twitter : <https://twitter.com/ENAGRUP>

- Web : <http://enagrup.org/>

Yasal Uyarı: Bu dokümanda yer alan her türlü bilgi, değerlendirme ve yorum güvenilir olduğu düşünülen kaynaklardan elde edilmiş olup, ENAGrup tarafından burada sunulan bilgilerin doğruluğu ve bütünlüğü konusunda makul özen gösterilmiş olmakla beraber, olabilecek hatalar ve eksikliklerden ENAGroup sorumlu değildir. Burada yer alan fiyatlar, veriler ve bilgilerin tam ve doğru olduğu garanti edilemez ve söz konusu içerik haber verilmeksizin çıkarılabilir veya değiştirilebilir. Burada yer alan bilgiler aksi belirtilmedikçe ENAGrup'un sahip olduğu enflasyon hesaplama yöntem ve metodolojisi ile diğer kişisel görüşlerine dayanmaktadır. **Mevcut yöntem ve metodolojinin tüm telif hakları ENAGroup tarafından alınmış ve patent işlemleri sürmekte olup, bu yöntem ve metodoloji patent koruma kanunu kapsamında korunmaya alınmıştır. Mevcut metodoloji ve yöntemin aynı/benzer isim ile kullanılması, pazarlanması veya maddi kazanç edilmeye çalışılması durumunda, ENAGroup Türk Patent ve Marka Kurumu'nun patent mevzuatından doğan kanuni haklarını saklı tutar. Tüm hakları saklıdır.**